

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра педагогіки та психології

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНИХ РОБІТ
З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
для студентів 3 курсу напряму
підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»**

КИЇВ – 2016 рік

Методичні рекомендації з виконання самостійних робіт з дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів 3 курсу напряму підготовки 6.010101 «дошкільна освіта» / Л.В.Куземко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 р. – с.

Розробник:

КУЗЕМКО Леся Валентинівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Методичні рекомендації схвалені на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол №2 від 07.09. 2016 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології

Іванюк Г.І.

Самостійна робота, як один із видів навчальної роботи, дозволяє розширити навчальні можливості студентів, здійснити вибір і організацію індивідуальної траєкторії навчання, яка відбувається в контексті розвитку самостійного критичного і творчого мислення.

Відповідно до Тимчасового положення про організацію освітнього процесу у Київському університеті імені Бориса Грінченка визначено, що самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу без участі викладача у вільний від обов'язкових навчальних занять час.

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у студента самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у підготовці та становленні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Мета самостійної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень» – формування у студентів ОКР «бакалавр» напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта» дослідницької та інформаційної компетентностей, самостійності і відповідальності у вирішенні навчальних завдань.

Завдання самостійної роботи

до змістового модуля 1. НАУКА І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 1. 1. Історія становлення і розвитку науки

Мета: формувати уміння працювати з довідковою літературою, здійснювати пошукову діяльність, опрацьовувати та аналізувати матеріал.

Завдання: зробити письмовий порівняльний аналіз тлумачення двох ключових термінів з обраної теми курсового дослідження.

Методичні рекомендації

Виконувати завдання самостійної роботи потрібно *після теоретичного опрацювання тем* змістового модуля 1.

Завдання передбачає сформувані у студентів уміння працювати з довідковою літературою, тому необхідно знайти не менше 3-5 словників і виписати з них тлумачення 2 ключових понять курсового дослідження (Напр., тема дослідження «Сенсорний розвиток дітей молодшого дошкільного віку засобами дидактичних ігор» потрібно знайти визначення «сенсорний розвиток» та «дидактичні ігри»). При цьому обов'язково зазначати джерело, з якого взято визначення та оформити згідно чинних вимог (див. зразки оформлення літературних джерел).

Форма подання результатів виконаного завдання

Для виконання завдань самостійної роботи використовуйте програми Microsoft Office (Excel, PowerPoint, Word тощо). Результати виконання завдань здавати у роздрукованому вигляді, або надсилати в електронній формі на електронну пошту викладача.

Критерії оцінювання:

Кількість використаних джерел:

- використано 1-2 джерела - 1 бал
- використано 3-4 джерела - 2 бали
- використано 5 і більше джерел - 3 бали

Оформлення джерел відповідно до вимог:

- не відповідає вимогам - 1 бал
- відповідає вимогам (є незначні помилки) –1,5- 2 бали

Всього: 5 балів

Тема 1.2. Методологія теоретичних та експериментальних досліджень

Мета: формувати уміння роботи із каталогами, фаховими журналами з дошкільної освіти; навчити самостійно здійснювати пошук потрібної інформації, аналізувати, робити узагальнення, описувати використані джерела; формування умінь щодо розробки проекту майбутнього дослідження, розвиток дослідницької компетенції; опанування навичками створення опорних схем в електронних програмах-додатках.

Завдання:

1. На основі аналізу статей із журналів „Дошкільне виховання», «Палітра педагога» та інших фахових видань, визначити коло проблем для психолого-педагогічних досліджень в галузі дошкільної освіти (запропонувати 3-5 проблем, які є актуальними на сучасному етапі розвитку дошкільної освіти).

2. Розробити структурну схему етапів роботи над науково-педагогічним дослідженням

Методичні рекомендації

Виконувати завдання самостійної роботи потрібно *після теоретичного опрацювання тем* змістового модуля 1.

До завдання 1:

Проаналізуйте статті журналу «Дошкільне виховання», «Палітра педагога», «Вихователь-методист дошкільного навчального закладу» та ін. (за останні три роки) та визначте актуальні проблеми (3) в галузі дошкільної освіти. Сформулюйте визначені проблеми (напр. «Екологічна освіта дітей у дошкільному навчальному закладі») та зазначте статті із журналу, автори яких розглядають цю проблему (оформлення статті згідно чинних вимог).

Критерії оцінювання:

Визначення актуальних проблем :

- представлення однієї актуальної проблеми - 1 бал
- представлення трьох актуальних проблем - 3 бали

Формулювання проблеми дослідження:

- не відповідає вимогам - 0 балів

- частково відповідає вимогам - 1 бал
- відповідає вимогам - 2 бали

Всього : 5 балів

До завдання 2:

У теоретичних джерелах (посібниках) з'ясувати послідовність виконання дослідження та графічно (у вигляді блок-схеми) розробити структурну схему етапів роботи над науково-педагогічним дослідженням.

Критерії оцінювання:

Дотримання послідовності етапів:

- не відповідає послідовності - 0 балів
- відповідає послідовності - 1 бали

Наявність всіх етапів дослідження :

- відсутність декількох етапів дослідження - 1 бал
- наявність всіх етапів дослідження - 2 бали

Оформлення у вигляді графічної схеми:

- доцільність оформлення елементів та зв'язків між елементами – 1-2 бали;
- відсутність схематичного зображення – 0 балів.

Всього: 5 балів

Форма подання результатів виконаного завдання

Для виконання завдань самостійної роботи використовуйте програми Microsoft Office (Excel, PowerPoint, Word тощо). Результати виконання завдань здавати у роздрукованому вигляді, або надсилати в електронній формі на електронну пошту викладача.

Тема 1.4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Мета: закріплення знань про роль і місце інформації у наукових дослідженнях; формування умінь щодо пошуку та опису інформаційних джерел; розвиток дослідницької компетенції.

Завдання: Обрати і здійснити бібліографічний опис двох наукових статей

викладачів Педагогічного інституту із архіву електронних журналів нашого Університету та оформити згідно вимог.

Методичні рекомендації

Виконувати завдання самостійної роботи потрібно *після теоретичного опрацювання тем* змістового модуля 1.

На електронному порталі Київського університету імені Бориса Грінченка знайти інформацію про наукові видання університету. Обрати два з них і з'ясувати назву, вид даного наукового джерела. Опрацювати дві статті викладачів Педагогічного інституту і здійснити бібліографію (опис)обраних статей згідно чинних вимог.

Форма подання результатів виконаного завдання

Для виконання завдань самостійної роботи використовуйте програми Microsoft Office (Excel, PowerPoint, Word тощо). Результати виконання завдань здавати у роздрукованому вигляді, або надсилати в електронній формі на електронну пошту викладача.

Критерії оцінювання:

Опис видання:

- містить назву і короткий опис журналу – 2 бали
- містить лише назву і рік заснування – 1 бал

Чіткість виконання:

- опис джерел не відповідає вимогам - 0 балів
- опис джерел потребує уточнення - 1-2 бали
- опис джерел повністю відповідає вимогам - 3 бали

Всього: 5 балів

Список завдань самостійної роботи

до змістового модуля 2. РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 2.1. Реферати і анотації: призначення, зміст

Мета: узагальнення теоретичних знань щодо видів, структури анотацій і рефератів та практичних умінь щодо їхнього написання, розвиток дослідницької компетенції.

Завдання: скласти анотацію на один посібник з актуальної проблеми дошкільної освіти.

Методичні рекомендації

Виконувати завдання самостійної роботи потрібно *після теоретичного опрацювання тем* змістового модуля 2.

Ознайомитися із вимогами щодо написання інформаційної анотації. Зробити анотацію на один посібник з актуальної проблеми дошкільної освіти (на вибір студента). Анотація повинна містити: опис посібника (згідно чинних вимог до оформлення джерел); коротка анотація на посібник та копія авторської анотації, яка вміщена у посібнику; кому рекомендовано посібник.

Форма подання результатів виконаного завдання

Для виконання завдань самостійної роботи використовуйте програми Microsoft Office (Excel, PowerPoint, Word тощо). Результати виконання завдань здавати у роздрукованому вигляді, або надсилати в електронній формі на електронну пошту викладача.

Критерії оцінювання

Оформлення анотації:

- повністю відповідає вимогам –1-2 бал
- не відповідає вимогам - 0 балів

Зміст анотації:

- лаконічно передано зміст статті, не дублюючи текст статі - 2 бали
- зміст статті передано реченнями із тексту статті - 1 бал
- зміст статті не передано, або дублює авторську анотацію - 0 балів

Рекомендація:

- чітко визначено адресат статті - 1 бал
- рекомендацій немає - 0 балів

Всього: 5 балів

Тема 6-7. Мета і значення курсових, дипломних, магістерських робіт

Мета: закріплення знань щодо структури та оформлення наукових досліджень; формування умінь розробляти плани курсової, бакалаврської роботи.

Завдання:

1. Розробити план-проспект курсового (бакалаврського) дослідження (на довільну тему з педагогіки чи психології).
2. Розробити анкету для батьків, питання інтерв'ю для педагогів та план бесіди з дітьми (тема на вибір студента).

Методичні рекомендації

Виконувати завдання самостійної роботи потрібно *після теоретичного опрацювання тем* змістового модуля 2.

До завдання 1:

Розробити план-проспект курсової роботи із теми, яка на ваш погляд є актуальною. Обрати тему курсової роботи (тема повинна містити і об'єкт і предмет дослідження). Зазначити мету курсової та орієнтовний план відповідно до структури курсової роботи.

Критерії оцінювання

Формулювання теми:

- не відповідає вимогам - 0 балів
- відповідає вимогам - 1 бал.

Формулювання мети:

- відповідає темі дослідження – 1 бал
- не відповідає темі дослідження – 0 балів.

Розроблення плану курсової роботи:

- повністю відповідає темі і меті дослідження - 3 бали
- відповідає темі, але має ряд неточностей – 2-1 бал
- не відповідає логіці дослідження – 0 б.

Всього: 5 балів

До завдання 2:

До обраної теми курсового дослідження розробити анкету (5-6 запитань) для батьків з метою вивчення їхнього відношення до проблеми дослідження. Також 4-5 запитань до інтерв'ю з вихователями ДНЗ із означеної проблеми. 3-4 запитання бесіди до дітей дошкільного віку, з метою вивчення рівня їхньої

обізнаності з темою.

Критерії оцінювання:

Креативність :

- питання розроблено відповідно до мети і завдань дослідження з елементами творчості – 4-5 балів

- питання відповідають меті дослідження, але не повною мірою дають відповіді на поставленні завдання – 2 бал.

- питання відповідають меті дослідження але не вірно сформульовані – 1 бал

- питання не відповідають меті і завданням дослідження – 0 балів.

Всього: 5 балів

Форма подання результатів виконаного завдання

Для виконання завдань самостійної роботи використовуйте програми Microsoft Office (Excel, PowerPoint, Word тощо). Результати виконання завдань здавати у роздрукованому вигляді, або надсилати в електронній формі на електронну пошту викладача.

Тема 8. Винахідництво і розвиток наукової творчості

Мета: закріпити знання про види наукових досліджень та їх структуру; формування умінь, щодо оформлення та представлення результатів дослідження (курсової роботи).

Завдання: підготувати електронну презентацію для представлення результатів дослідження (курсової роботи).

Методичні рекомендації

Виконувати завдання самостійної роботи потрібно **після теоретичного опрацювання тем** змістового модуля 2.

Підготувати електронну презентацію для представлення результатів дослідження (курсової роботи яку ви розробляли у попередніх темах).

Презентація повинна містити наступні елементи:

- 1 слайд - тема дослідження та автор;
- 2 слайд - мету та завдання курсової роботи;
- 3 слайд - об'єкт і предмет дослідження;
- 4 слайд - план дослідження;
- 5 слайд - ключові поняття теми (із словників і посібників);
- 6 слайд - анкети для батьків, педагогів, питання бесід з дітьми;
- 7 слайд - список джерел.

Форма подання результатів виконаного завдання

Для виконання завдань самостійної роботи використовуйте програму Microsoft Office PowerPoint. Результати виконання завдань здавати у роздрукованому вигляді, або надсилати в електронній формі на електронну пошту викладача.

Критерії оцінювання:

Структура курсового дослідження:

• структура дослідження і формулювання науково-категоріального апарату не відповідає вимогам - 0 балів

• структура дослідження і формулювання науково-категоріального апарату не відповідає вимогам - 1-2 бали

• структура дослідження повністю відповідає вимогам; тема, мета та завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, план дослідження, ключові поняття теми, анкети для батьків, педагогів, питання бесід з дітьми, список джерел - 3 бали.

Оформлення презентації:

• стиль і оформлення презентації відповідає вимогам – 1- 2 бали

• Не відповідає вимогам – 0 балів.

Всього : 5 балів

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
МОДУЛЬ I. НАУКА І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ			
Тема 1. Історія становлення і розвитку науки.	Семінарське заняття, модульний контроль	5	I-II
Тема 2. Методологія теоретичних та експериментальних досліджень	Семінарське заняття, модульний контроль	10	II-III
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	Семінарське заняття, модульний контроль	5	II-III
МОДУЛЬ II. РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ			
Тема 4. Реферування тексту. Основні вимоги до реферату.	Семінарське заняття, модульний контроль	5	IV-V
Тема 5. Мета і значення курсових, дипломних, магістерських робіт. Структура робіт.	Семінарське заняття, модульний контроль	10	V- VI
Тема 6. Винахідництво і розвиток наукової творчості.	Семінарське заняття, модульний контроль	5	IX-X
<i>Разом: 40 год.</i>	<i>Разом: 40 балів</i>		

Друковані та Інтернет-джерела

Основна література

Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження : методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. - Київ-Вінниця : ДОВ "Вінниця", 2008. - 278 с. (бібліотека кафедри).

Іванюк Г.І. Як підготувати і захистити магістерську роботу з дошкільної педагогіки та психології : Метод. посіб. / Г.І. Іванюк, К.В. Карасьова. – К.: «Сім кольорів», 2010. – 110 с. (бібліотека інституту)

Мартиненко С.М. Організація науково–дослідницької роботи студентів з педагогічних дисциплін : навч.метод. посіб. / С.М. Мартиненко, А.М.Москаленко. – Кам’янець-Подільський, 2007. – 56 с. (бібліотека інституту, кафедри)

Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. [Навч. пос.] / В.І. Романчиков. – К. : Ф.«ВПОЛ», 1997, – 242 с. (бібліотека інституту)

Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень / Г.С. Цехмістрова. - К. : Видавничий Дім «Слово», 2004. – 240 с. (бібліотека інституту)

Додаткова література

Кириленко О. П. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / [О.П.Кириленко, В. В. Письменний] ; Терноп. нац. екон. ун-т. – Т. : ТНЕУ, 2013. – 227 с.*

Колесников О.В. Основи наукових досліджень / О.В.Колесников. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.

Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М. В. Корягін, М. Ю. Чік.– К. : Алерта, 2014. – 620 с.

Пехота О.М. Основи педагогічних досліджень: від студента до наукової школи : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, І. П. Єрмакова. – Миколаїв : Іліон, 2011. – 339 с.*

Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-

дослідницької діяльності: [підручник. – 4-е вид., випр. і доп.] / В.М.Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – К. Знання, 2006. – 331 с. (бібліотека кафедри).

Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень : навчально-методичний посібник / В. В. Тушева ; Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х. : [б.в.], 2006. – 219 с.*

Інтернет-джерела:

Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://ukrlibrary.at.ua/load/osnovi_naukovikh_doslidzhen/osnovi_naukovikh_doslidzhen/a_s_filipenko_osnovi_naukovikh_doslidzhen/26-1-0-1#

Лузан П.Г. Основи науково-педагогічних досліджень / П.Г.Лузан, І.В.Сопівник, С.В.Виговська. – К., 2012. – 219 с. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/4710/1/S.VYGOVSJKA_POSIBNYK.pdf

Тверезовська Н. Т. Методологія педагогічного дослідження [текст] : навч.посіб / Н.Т. Тверезовська, В. К. Сидорєнко– К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 440 с. — Електронний ресурс [Режим доступу : http://pidruchniki.com/1504080761401/pedagogika/metodologiya_pedagogichnogo_doslidzhennya]